

MAGYAR KURIR

Bécsből, Kedden, Június' 26-dikán 1821.

Spanyol Ország.

Az a' Biztosság, melynek a' Cortesek azt parancsolták vala, hogy az anya Spanyol Ország' s az ő Amerikai tartományai között jövődöken fennállható állapotnak plánumát kidolgozza, ezen munkát elvégezvén, vélekedését a' gyűlés' elejébe terjesztette. Vélekedésének summázatja ennyiben áll: — Az egész Amérikában találató minden Spanyol tartományokra nézve három Cortesi gyűléseket felállítani; úgy mint egygyet Északi, és kettőt Déli Amérikában. Az elsőt formálják új Spanyol Ország' tartományainak minden Követei, Guatimalának belső tartományai is ide számláltatván. A' más kettő közzül egygyiket az Uj-Grenadai s közönségesen a' Terra Fermai, a' másikat pedig, Peru, Buenos - Ayres, és Chili tegyék. Ezen Amerikai Corteseknek gyűléseik is egészen arra a' lábra állittassanak vagy úgy organizáltassanak, mint az anya Spanyol Orzági, organizáltatva van. Az Amerikai három Cortesi gyűléseknek helyein legyen egy-egy Királyi Helytartó, kire a' Király' nevében a' Végrehajtó Hatalom legyen bízattatva. Legyenek négy-négy Ministerek is mindenik Helytartó mellett, úgymint Belső, Hadi, Finánczai, és Igasságtévő Ministerek, de, a' kiknek hivatalaik, hanem új törvény által, egy, két, vagy három személyben is egyesíthetnek, mint idovel jönnek találatathatik. A' legfőbb Itélesház' s a' Státustanács is, a' három Helytartókhoz képpst három Osztályokból

álljon. — Az anyaország és ezen tartományok között éppen azon a' lábon álljon a' kereskedés, a' mellyen az anyaország belső tartományai között fennáll; az az, hogy az Amerikai Spanyol tartományok minden tekintetben azokkal a' kereskedési hasznokkal éljenek, mellyekkel az anyaország él. Hasonló egyenlőség álljon fel köztök a' polgári tisztségekre nézve, a' melyhez képpst a' föld' két részébéli, vagy a' Spanyol Orzági polgárok Amérikában éppen úgy viselhetnek minden hivatalokat, mint az Amerikaiak Spanyol Országban. — Uj Spanyol Ország' s a' több oda - tartozó tartományok kötelezzék-le magokat, hogy az 1825-dik esztendőtol fogva számlálván hat esztendőknék lefolyta alatt, mint a' Spanyol tengeri készületekre kívántató segedelmet, 200 millió Reálokat, s ezen summán kívül minden esztendőnként 40 milliókat fognak fizetni. Azon pénz summák, mellyeket a' Déli Amerikai két részek fognak fizetni, a' magok fekvésekhöz s egyéb körülállásaiukhoz képpst határozottassanak meg. Uj Spanyol Ország vegye magára azt, hogy az ő kiterjedésének határai között az Országlószék vagy annak Agensei által tétetett minden Státus adósságokat, lefizet. — A' három, bétöltető hatalommal felruházattandó Helytartók, az Amerikai Cortesi gyűlések, s minden ott lévő Státus tisztviselők, midön arra megesküsznek, hogy a' Constitúziót megtartják s megtartatják, ugyan akkor ezen kifejezéseket is tegyék hozzá a' magok esküvéssükhöz:

hogy az itt felhozott. Egygyesületi törvényt is végrehajthajják 's végrehajthatják.

A' Spanyol Ország' külömbkülömb tartományaiiban folyó Contrarevolúciós mozgásokról illy tudósítások találatnak a' Párisi Ujságlevelekben Madridból Május' 31-dikéről: —

Páter Merino azon proklamációjában, mellyet a' Spanyolokhoz intézett, minekutánna azon személyes áldozatokat ezekbe juttatta nékiek, mellyeket ő az utóbbi Francia, Szabadulási hadakozásnak lefolyta alatt tett, meghívja őket, hogy magokat az ő zászlója alatt a' Királynak és a' Religiónak védelmezésére csatolják össze, 's a' mi magát illeti, ő bizonyossá teszi őket affelől, hogy a' Tyrannismus és Vallástalanság ellen csatázva akar a' seregek előtt meghalni. — Ezen proklamáció, bár melly nagyon iparkodott is az ellenkező rész megahadályoztatásán, az egész Országban, 's kiváltképpen Burgos tartományában, nagy számmal kiosztattatott. — Eszzerént ismét eléállott Páter Merino, kiről egy időtől fogva semmit se' említettek vala az Ujságlevelek, a' viaskodás helyére. Most már az Universal is említi megjelenését. Az Országújszék Ujságvelei szerint 50 lovasokkal 's 200 gyalogokkal mutatta-meg magát külömbkülömb helyyeken. A' lakosok, a' hol fegyveresivel által-megy, mindenütt jól fogadják; ő a' Constitúciós oszlopot mindenütt kiveteti, 's olly parancsolatot hirdettetett - ki a' lakosok közt, hogy a' Burgosi tisztviselőik' parancsolatainak, sőt más tisztviselőik' parancsolatainak se' engedelmeskedjenek, ha csak nem Legitimusok.

Junius' 13-dikán ismét újabb tudósításokat vettek a' Párisi levelek Madridból. Ezek Junius' 5-dikéig szollanak. Ezek

szerént megvilágosodott az a' már jó idő előtt jelentetett dolog, hogy Generális Elío, a' Valencziai volt Fő Kapitány, ki, azért, hogy 1814-ben a' Constitúciónak vissza vettetésében részesült, ezen Revolúciónak elején elfogattatván, azólta szüntelen fogságot szenved, halálra ítéltetett. Azt is említették volt akkor némelly tudósítások, hogy meg is ölettetett volna, 's ezt a' Párisi Constitúciónel most is erősítik: hanem a' Madridi levelekben semmi emlékezet nem tétetett még eddig megölettése felől.

Junius' 2-ikán kevésbe múlt-el, hogy ismét meg nem zavartattot a' csendesség. A' nemzeti seregeknek egy csoportja a' De-Principe theatromán megjelenván, azt kívánta nagyon tüzeskedve a' jádzóktól, hogy külömbkülömb nemzeti énekeket, 's ezek között nevezetesen az új Traga-la-Perrót is énekelje-el, mellyet az elsőnek formájára nem rég készítettek. A' pezsgést az által csendesítették-le az Elöljárók, 's a' dolog' rosszabb következéseinek az által vették elejét, hogy a' kívánt énekeket el-énekellették.

Az Empecinadoótól magától Madridba érkező tudósítások is naponként félelmesebbek kezdenek lenni Páter Merinóra 's az ő hadakozó erejére nézve. Ezen Vezérek szörnyű nagy kegyetlenséggel folytatják az egymás ellen való hadakozást. Empecinado mind agyon lövettette azon embereket, a' kiket Merinótól elfogott: 's Merinó is hasonlóképpen cselekedett azokkal, a' kik hozzá fogságra estek.

Egy ugyancsak Madridi, Jun. 5-dikén indult tudósításban ezek találatnak: — A' Vittoriai Hadi Itélőszék egy Irót, a' ki affelől, hogy a' Contra-revolúciós munkálódásokban részesedett, meggyőzetett, tíz esztendei gallyán való raboskodásra, egy másikat pedig halálra ítélt. — Jun. 5-ikén két Bará-

tokra való halálos ítéletnek kimondattatását várták ugyancsak Vittoriában — a hol az azt megelőzőtt napon a Zalduendói Plébánust Don Pedro-Ruiz-de-Alegriát és Luzuriaga nevű Advokátust, a Hadi Ítélszék, megfojtatás által való halálra ítélvén, megölték vala. Az elsőnek előképpen való megszentelenítését (papi méltóságából való degradálását) a Calahorra-i Püspök vitte véghez. Ezek a Salvatierrai támadásért ölettetek meg. A többek, kik ugyan ezen történetért ítéltettek meg, 7 szakaszokra osztattak fel, a kik részint a büntetésben lett részesülésért részint egyéb tekintetekre nézve, különböző büntetéseket szenvednek. Generális Elio, kőről feljebb emlékezünk, még ekkor nem csak hogy meg nem ölettetett vala, hanem az a reménség is volt eránta, hogy a Király meg fog néki kegyelmezni.

Egy Vittoriából Junius' 7-dikén indult tudósításban ezek irattatnak: — „Itt közönséges ijedtség lepett meg mindeneket. A Zalduendói Plébánust és Luzuriaga nevű Advokátust tegnapelőtt felakasztották, s az akasztófa el sem szedtetett addig, míg azon Luzuriago Matteo is, az Advokátusnak egy rokona, meg nem fojtatik, ki is arra, mihellyest a reá kimondatott ítélet megerősítették, azonnal fel fog akasztatni. Expanenát, a Notáriust, az ő Contra-revolúciós indulatjáért, 6 esztendeig tartó, fenyítékházi fogságra ítélték.“

A Se villai fő Itélszék a Kadixban az alsó Itélszék által, bizonyos Salvador Jose ellen, a ki azzal vádoltatott, hogy a Márczius' 10-dik és 11-dik napján történt vérontásoknak részese lett volna, kimondatott ítéletet, melly abban állott, hogy Salvador Jose, tíz esztendeig tartó gallyaraboskodásra küldtessék s minden

polgári jussaitól örökre megfosztattassék, megváltoztatta, és ötöt halálra ítélte.

Aranda-de-Dueróból olly tudósítás érkezett Madridba, hogy Cebrecos nevű, városkánál egy, 80 lovasokból és 50 gyalogokból álló új Banda mutatta volna magát Május' 26-dikán reggel, s ott a Kataloniai Regementnek 12 emberekből álló strázsa csoportját megtámodta, s két embert meg is ölt belőle, de látván, hogy a többek eltökéllettséggel védelmezik magokat, onnét elvonta magát Tordecelos felé, a hova Empecinado azonnal serget küldött a Banda kergetésére. — Ugyan ezen történetre nézve egy, Aranda-de-Dueróból Május' 29-dikén indult tudósítást olvasott fel Kalatrava nevű Követ Május' 31-dikén a Cortesek gyűlésében, a melly tudósítás szerint azon Bándának vezére, a melly Cebrecosnál megjelent vala, nem más, hanem Páter Moreno volt. Ezen tudósításnak felolvasása után azt kívánta Kalatrava, hogy a Biztosság, melyre Gróf Torenónak olly értelmű jóvallása bizattott vala, hogy mind azok a vidékek, a mellyek magok között támodókat megszenvednek, hadi megszállott állapotban lenni hirdettessenek, a maga ezzel való vélekedését haladék nélkül terjeszsze a gyűlés elejébe. A Biztosság még ezen este tellyesítette a Kalatrava hiváságát, s tudósítását a gyűlésben felolvassván, azt illy jóvalláson végezte: — 1) A támodók ellen kiküldettendő fegyveres csapatok vezére éppen olly Discretionalis (végső határozás) hatalommal rubáztassanak fel, mint a milyennel a fennálló rendelkezések szerint, a hadakozási időkben a Kommandirozó Generálisok birni szoktak — 2) Az Országlószék erről azonnal minden Fő Kapitányokhoz szükséges Utasításokat küldjön — 3) Az Országlószék minden munkáiról, a mit ezen tekintetben tenni fog, tudósítsa a

Corteseket — 4) Ez a határozás minden vidékeken haladék nélkül hirdettessék ki, hogy tudhassák mindenek, magokat mihez tartassák.

A Biztosságnak ezen jóvallását, valamint szintén a Gróf Torreno által tétett jóvallást is Jun. 1 -ső napján további fontolás alá vették a Cortesek, s ugyan ezen ülésben egy írást is olvastak fel, a melyet a Burgosi Polgári Kormányozó küldött a Cortesek gyűléséhez, a melyben arról tesz jelentést, hogy Páter Merino 100 gyalogokkal és 60 lovasokkal Tordecelosnál ismét eléállván, 9 emberekből álló strázsa-csoportot meglepett és Alanzai Klastromhoz vitetvén, ott mind agyon lövette őket, egygyen kívül, a ki valami módon a kezéből kimenekedvén, a Sevillai Regementnek 200 emberekből álló csapatjához futott, a mely azután Merinót megátmodta, s végezetre hátrálásra kényszerítette. — Ennek hallására sok Követek felkiáltottak a gyűlésben, hogy ezen dolog ellen fontosabb intézeteket kell elévenni, mások ellenben s ezek között a Hadi Minister is, úgy ítélték, hogy nem kell olly nagyra venni a dolgot, annyival is inkább, hogy Empecinadónak vezérlése alá annyi fegyveres csapatok vagynak adatatva, hogy nem régen maga kérte az Országlószekeket, hogy az alatta lévő seregnek egy részét minden esetben más szükségre fordíttassa. További megvizsgálás végett ismét Biztosság elejébe adatott a Torreno jóvallása. —

Márczius 31-dik napján Cavarrubiasnál lévén Empecinadó, olly hirt vittek hozzá, hogy az Alanzai Klastrom mellett néhány katonák hevernének halva a földön, a kik, minekutánna magokat a Merino Bandája ellen vitéz módon védelmezték s minden töltéseiket ellövöldözték volna, elfogatván, ezen klastrom mel-

lett mind agyon lövettettek. Empecinadó azonnal bevittette ezen holtakat Cavarrubias városába, és nagy pompával eltemette őket. A fegyveres sereg, a papság, s a lakosok minnyájan megjelentek a szomorú halotti pompán. A megöletett katonáknak sirjokra illy írást tétetett Empecinadó: — „Itt nyugosznak 6 vitéz katonák, kik magokat a haza-eránt érdemesekké tették, s mint a Szabadság Mártyrjai úgy haltak meg.“

Amérikából a Porto Cabellói s Laguirai tengerről Armonia nevű hajó követen ki e napokban Kadikshoz, ennek Kapitánya beszéltte: hogy az ő útnakindulásakor már újra elkezdődtek volt a Bolívar és Latorre seregek között a verekedések.

A Cortesek gyűlésében Jun. 4-dikén új Spanyol Országi dolgokról beszélt a Beső Minister. Mondtt, hogy a Meksikói Vice-Királytól tudósítások érkeztek az Országlószekekhez, mellyek ott az Oberster Yturvide által gerjesztetett támogatást tárgyozák. Navarrete nevű Deputátus azt jóvallta, hogy lehető hamarsággal indíttson útnak a gyűlés egy postahajót Amérika felé, melly a Spanyol Országlószekektől vigyen oda olly híradást: hogy a Cortesek gyűlése, egy Amériki Deputátusnak jóvallásai szerént, most éppen azon plánum felett tanácskozik, hogy miként lehessen az Amériki Spanyol tartományoknak állapotját, a Constitúcióval megegyező systema szerént, az anyahazától való függés mellett úgy elintézni, hogy mindnyájok megelégedjenek s a további vérontásnak egészszen végvetetődjön. Jóvallásának támogatására azt hozta fel Navarrete, hogy ő, mint Meksikói Képviselő, Meksikót nem régen hagyván oda, jól ismeri mind a nevezett Oberstert, Ytur-

vedét, mind pedig az Uj Spanyol Országi lakosokat, 's azért kezességet vállalhat, hogy ezen Oberster, mihelyest azokat az engesztelődésre czélzó intézeteket megéri, mellyekkel a' Cortesek most foglalatostokodnak, azonnal maga sietve iparkodni fog azon, hogy minden ellenségeskedéseknek végvettessék. — A' Cortesek azonközben jobbnak találták az ő jóvállásának tellyesítését ez-úttal elmellőzni, 's az ezen egész dologról való gondoskodást Országlószekre bizni.

A' Hadi Minister olly tisztí tudósítasokat közlött végezetre a' Cortesekkel, hogy minékutánna Merino Junius' 14-dikén Roade-Dueroba bemenvén, ott a' nemzeti lovasságot fegyveréből mind kivetkeztette, 's lovaikat mind elrequiráta, elvette volna tőlök, azután, 8 napokig tartott nyughatatlanokdatás után, 72 embereit, mind lovasokat, egy Katalonjai gyalog Batalion 's a' Principe nevű lovas Regiment, Sepulveda mellett Barrios nevű faluban meglepték, valami 5 embereit megsebesítették, 15 embereit megölték, 7-tet elfogtak, és 29 lovaikat elvették.

A' Cortesek' gyűlése állallátván azt, hogy Spanyol-Országban a' Contra-revolúciós hánykodások naponként nevedenek, olly kívánságot terjesztett az Országlószek' elejébe, hogy ez, minden további haladás nélkül rendeltesse meg a' rendkívül való Cortesek' gyűlésének összehivattatását, melly azt teszi, hogy a' Követek, a' mostani gyűlés' üléseinek végződésével el se' oszoljanak, hanem mind addig együtt maradjanak, míg a' körülállások kívánni fogják. — A' Madridi Francia Nagy-Követet Montmorenci Herczeget, az arany gyapjú rendel ajándékozta meg a' Spanyol Királly.

Török Birodalom.

Innét a' múlt péntektől fogva kevés

Ujságot vettünk, de az is a' mit vettünk, csak a' már irrtaknak megvalóságosittatása inkább, mint Ujság. Illy megvalóságosult tárgy a' több irrtak között az, hogy Ypsilantinak azon 2000 Hetaristából álló sergét, mellyet ő, a' Cantakuczeno' vezérlése alatt Tergowistből Fokschan és Galacz felé küldött vala, — az Ibraili Jussuf Pascha sergei által Buseonál meglepettétvén, egészszen megverettetett és elszélesztetett, 's a' vezére Moldvába vette futását. A' megverettetett Hetarista csoport maradványai az ő 200 emberekből álló sebesseikkel Tergowischthez tértek vissza, a' hol, mint erőssítik, nagy zürzavar és elkedvetlenülés uralkodik. Mint a' köz hír foly, Ypsilantinak az a' czélja, hogy ha látja, hogy a' Törökök által hathatósan megtámodtatik 's nagyon nyomattatik, Kimpelungó felé fogja magát sergeivel hátra vonni, hol a' hegyek között való csaknem járhatatlan útaknak segedelmével minden kergettetés ellen bátorságos lehet.

Azonközben az alatta lévő Al-vezér, Kapitány Jorgaki (kiről azt irtuk vala, hogy Thódor Oláh-vezért Piteschtből, láncon, Ypsilantihoz Tergowischthe küldötte volna, de a' melly történetről azolta semmi újabb tudósítást nem vettünk), 500 Arnautákkal, Piteschtből, Slatina városában az Olit vize mellett 70 Törökökből álló csoportocskát meglepett, közzülök néhányat megölt, 's a' többeket elkergetvén azután a' nevezett várost földig hamuvá égette, 's azzal Piteschthez a' maga előbbeni tanyájára vissza tért. A' lakosok nem csak Piteschtet, hanem a' környéken lévő egyéb nevezetesecke helyeket is, millyenek Argioch, Rimnik, Tirgoschil, 's mások, mind oda hagyták, kik minden vagyonaikat hátok megett hagyják 's felprédáltatni engedik inkább, hogy sem magokat azon veszedelemre kitegyék, hogy

az Arnauta zabolátlan fegyveres csordáknak kezekre kerüljenek.

Az Olt vize jobb partján Reureniig nyomultak vala előre a Törökök, de nem nagy számmal, a melly helység Rimmnik-től nem meszsze esik; hanem későbbre onnét is vissza vonták magokat Crajowához, hol a Widdini Pascha fő ármádája gyülekezik össze, s a melly már az innét három óra távolságra a Schyl vize mellett lévő Motru nevű klastromot is elfoglalta. —

Junius 3-dik napjától fogva minden közösülésnek útja ketté vágattatott Bukarest és a Cs. K. határok között, a miatt, hogy a támadók a magok hadi lineájakon senkít által nem bocsátanak.

Nagy Britannia.

Minister Marquis Londonderry az alsó házban egy tag által az Anglus alattvalóknak a Török Birodalomban való állapotokról megkérdeztetvén, úgy felelt, hogy a Konstanczinápolyban lévő Anglus Követhez olly parancsolat küldtetett, hogy azon esetben, ha a Török Birodalomban lakó Britannus alattvalókat a mostani környülállások között valamely veszedelem találná fenyegetni, ezeknek bátorságára nézve a Portánál minden némű eszközöket elé vegyen; azt is jelentette ugyan akkor a Minister az alsó házban, hogy az Anglus kereskedésnek védelmezésére egy Anglus hadi hajós Osztály fog az Archipelagus vagy Görög tengerre bevezni.

A Clarencei Herczeg, a ki néhány esztendőnek előtte a maga jóvedelmének neveltetésére rendeltetett 6000 font Sterlingeget (60,000 forintot), azért, hogy igen kevésnek tartotta, el nem fogadta vala, mostanság olly jelentést tette.

tett az alsó házban, hogy most már elfogadja ezen summát. Az ellenkező rész véghez akarta vinni, hogy ezen summát csak mostantól fogvást fizessék a nevezett Királyi Princznek: hanem a Ministerek 119 vótumokkal, 43 ellen, megnyerték, hogy a múlt esztendőkre elmaradott summák is kifizetessenek.

Irlandiában tartósan folynak a nyughatatlankodások. A Dublini Patrióta nevű Ujságban írják, hogy a Kings-County nevű Grófság, néhány Báróságokat kivéven, egészszen támodási állapotban lenni hirdtetett a Titkos Tanács által, melyre nézve itt, rendkívül való Policziai intézetek vétetnek elő.

Az Angliai Ministeriumban némelly változások történnek nem soká. Mint az Ellenkező rész erőssíti, Canning ismét belépik oda, mint az Admirálitás Lordja. A Belső Minister Sidmouth ki fog lépni, s az ő helyét Lord Melville foglalja el, s a többi. Hanem azt mondja a Ministeri Kurir, hogy, ámbár való is az, hogy Lord Sidmouth már régen kinyilatkoztatá, hogy ő, a belső csendességnek helyreállításával, nyugalomra menni kíván, és ha szintén az ő kilépése okoz is némű változást a Ministeri személyek közt, ez a változás csakugyan ollyan fog lenni, hogy az Országglási systemán legkisebb változást nem fog tenni.

Francia Ország.

A Francia Országglószék is szemmel tartó hadi hajós Osztályt rendelvén Toulonból az Archipelagusra s általában a Levantéra, annak fő vezérévé a Követek kamarájának egygyik tagja Contre-Admirális Halgan neveztetett ki.

Az úgynevezett 19-dik Augustusi (a tavaly Aug. 19-dikén felfedeztetett) ösz-

szeesküvés' tagjainak pere közelget a' végéhez. Junius' 18-dikán már minden tanuknak kikérdeztetése véghez ment vala, a' midőn végezetre a' Községes Prokurátor három órányi beszédet tartván, annak első részében azt mütogatta, hogy valóságos özszeesküvés állott-fenn, a' másik részében pedig arról való vélekedését magyarázta-ki, hogy a' vádoltatott személyek között mellyik micsoda részt vett benne. A' Fő Prokurátornak ezen beszéde törvényes nyelven Resüménnek nevezetik (Recapitulatio). Megesmeri a' Fő Prokurátor, hogy a' kifejtetett Aktákból semmi valóságos Attentatumot ki nem lehet hozni, mivelhogy a' legkiss-bb Végrehajtás, avagy a' Végrehajtásnak csak kezdete is meg nem mutattathatik: de nyilván kilátzik ugyan ezen Aktákból az, hogy volt Özszeesküvés, a' melynek célzása abban állott, hogy a' fennálló Országlás felfordittassék, 's a' Királyi Hatalom ellen fegyveres lázadás támosztassék.

Junius' 9-dikén ismét a' Királyi Prokurátorok tartottak beszédeket. Előbb a' Fő Prokurátor Segédje Advokátus Vatismenil, 's utánna maga a' Fő Prokurátor beszélt, 's beszédjét azon végezte, hogy ők, mint Királyi Prokurátorok, mint a' Király' ügyének Védloji, micsoda büntetést kívánnak a' bünösökre kimondattani. Ezen egész Resultatumot következő szavakban adta elé a' Fő Prokurátor: — „Megfontolván, hogy megmutattatott az, hogy a' múlt Augustusban özszeesküvés' állott-fenn, melynek célja abban állott: hogy az Országlószerék és a' Trónusra való következés rendje megváltoztattassék, 's hogy a' polgárok az egymás ellen való fegyverfogásra felingereltessenek; megfontolván, hogy a' Vádoltattak között némelleyek vagy szerzői voltak az özszeesküvésnek vagy részesei; mások tudóji voltak, és be nem

jelentették; ismét mások, a' kik semmit se' tudnak felölle 's t.: tehát mi (Prokurátorok), úgy itélünk: — 1) Hogy, Sauset és Lacombe oldoztassanak-fel a' vád alól — 2) Robert, Gaillard, Cynard, Laverderie, Trogoff, Berard, Delamotte, Varlet, és Mouchy, az Országlószerék ellen forraltatott özszeesküvés' részeseinek lenni nyilatkoztassanak, ismértessenek, 's a' Büntető könyv 87-dik Czikkelyében kifejezetett (halállal való) büntetés szabattassék reájok — 3) Hogy Caron, kinek az özszeesküvés' tagjai közzé való beállítás eránt ajánlás rétetett, de ő abba be nem állott, a' 90-dik Czikkely tartása szerint büntetessék (5 esztendőről 10-zig tartható számkivettetéssel — 4) Hogy Depierris, Charpenna, Hutteau, Modevyk, Loricz, Bredard, Dequevauvilliers, Fesneau, Lecoutre, Mallent, Dumoulin, Thevenin, Remy, Brue, Pegulu, Desbordes, és Godot-Paquet, mint kik tudóji voltak az özszeesküvésnek 's azt még is el nem árulták, a' törvényes könyv' 105-dik Czikkelyében kifejezetett büntetést szenvedjék (a' melly 2 esztendőről 5-tig tartható fogságban és 500 Franktól 2000-rig való birsággfizetésben áll — 5) Hogy Berard, Trogoff, Laverderie, Delamotte, Varlet Caron degradáltassanak is, — 6) Hogy Remy, Brue, Pegulu, Desbordes és Godot-Paquet, a' fogság' idejének eltöltése után Belgiumba küldtessenek vissza. — Ezen beszédeknek végződése után az Elölülő félbe szakasztotta az üléseket Junius' 13-dikáig, a' midőn a' Vádoltattaknak Prokurátoraik állanak elé, és ők fognak mentő beszédeket tartani.

Ujabb Tudósítások.

Török Birodalom. — Szebenből Jun. 16-dikán ezeket irták: — A' Törökök a' Schyl és Olt vizeik mellett feles erővel nyomultak előre Tyrgoschil és Rim-

nik felé. Dragaschánnal egy öszszecsapás történt, a' hol maga is jelen volt, mint szemmel látó tanú, az a' személy, a' ki ezen Ujságokat Szebenbe hozta. Azt mondja ez, hogy a' verekedés a' támodókra nézve nagyon szerencsétlenül ütött-ki, a' kik, ámbár sokkal többen voltak mint a' Törökök, mihellyest néhány Pandurokat elesni láttak, Rimnik felé futásra vették a' dolgot, minckutána a' helységet meggyújtották volna. Ypsilantinak azonközben egy nagy csapattja Rimnikhez 14-dikben megérkezvén, ott kemény sánczoknak készíttetéséhez fogott. Sőt némellyek azt mondják, hogy Ypsilanti maga is Rimnikbe jött s a' maga Tergowischti tanyáját egészen elhagyta volna. Az erdők egész az Erdélyi határszélekig mind olly Görög lakosokkal vagynak eltelve, a' kiknek nincs hajlandósága a' Törökökkel való verekedéshez. Azon Kajmakamnak neve, ki a' Török sergekkel Krajovánál tanyázik, Samurkasch Jankó. Bukurestbe pedig, az onnét Junius' 12-dikén érkezett tudósítások szerint, Postelnik Negri nevű Kajmakam szállott-be, a' ki megérkezése után azonnal Kurirt küldött Brassóba, az oda futott Bojárrokhoz, s őket, a' maga megérkezése felől tudósítván, meghívta, hogy lakhelyeikre térjenek vissza. — (A' többi következik).

Orosz Birodalom. — A' St. Petersburgi Ujságok szerint mind eljöttek onnét a' Testörző Regemeutek: s a' Grodnóból Május' 21-dikén indult tudósítások szerint, 14 napok alatt több mint 100,000 Oroszoknak kellett a' Düna' vize bal partjára által, és ott kvártélyokra szállani. A' Minskbe érkezett parancsolatok szerint csak

ezen egy Helytartóságnak 80,000 emberek fogadására kell készen tartani magát.

Ajánlásra méltó Könyv.
Topographisch-Statistisches Archiv des Königreichs Ungern. Von Joh. v. Csaplovics. 11. Bände. in gr. 8. Wien 1821. Bey Ant. Doll. Árra 10 f. Cz.

Tudós Hazánkfija Tek. Csaplovics János Úr, kit sok nevezetes Munkái magasztalnak, így szól a' kitett Munka' Előbeszédében: „A' ki a' honnyi s külföldi Folyó-Írásokat szorgalmatosan olvassa, fogja látni, mennyi nyomos topographiai-statistikai Értekezések legyenek helyről helyről azokban. De azok, szélszörvára s apró darabonként lévén béiktatva, nehezen találhatók. Azonban nincs is minden oly helyheztesítésben, hogy azokat felkereshesse, s mind ezen Folyó-Írásokat megszerezni felette költséges. Azért is reményelem, hogy a' jelenvaló Gyűjtemény által, mellybe a' legjobb Értekezéseket vettem fel, s czéломhoz képest rövidítettem, nem megvetendő szolgálatokra lesznek azoknak, kik az e' részben Magyar Országról szálló drága segéd-könyvek nélkül vagynak.“ — E' jeles Munkának foglatatját közölnünk a' hely itt nem engedi, minthogy abban a' tárgyak felette sokak s különbözők: elég legyen említenünk, hogy a' 60 ár-kusból álló Munkában, Magyar Országnak e' tekintethéli tudományos gazdagsága oly ügyesen van egybefűzve s eirendelve és olly pontosan kimerítve, hogy mind azon költséges könyveknek helyeket, mellyek-kel csak kevés ember dicsekedhetik; tökéletesen kipótolja, s megszereshetését mérsékletes árra könnyűvé teszi.